

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca; Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde, uzun yıllardır devam eden çatışmalı sürecin tarım ve hayvancılıkta yarattığı yapısal tahribatın; kadın emeğine yansıyan çok boyutlu etkilerinin, göçle birlikte derinleşen emek sömürüsü ve sosyal güvencesizlik sorunlarının araştırılması; bu alanlarda çözüm odaklı sosyal ve ekonomik politikaların geliştirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Nejla DEMİR

Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Ortadoğu'da kadın emeği, son paylaşım savaşlarıyla birlikte yalnızca yoksullukla değil; aynı zamanda savaş politikaları, yerinden edilme, kültürel asimilasyon ve erkek egemen sistemin şiddetiyle de baskı altındadır.

Türkiye'de ise Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde kadınlar, tarihsel olarak tarım ve hayvancılık üretiminin temel gücünü oluşturmuştur. Kadınlar, aile topraklarında hayvan bakımı, süt sağımı, ürün işleme, ekim-dikim, toplama ve bakım gibi işlerin tamamında etkin roller üstlenmiş; ancak tüm bu emeğe rağmen ücret almadan, sosyal güvenceye dahil edilmeden "ücretsiz aile işçisi" olarak çalışmaktadır.

Bölgede uzun süredir devam eden çatışmalı ortam, köy boşaltmaları, yayla yasakları ve güvenlik politikaları nedeniyle kırsal yaşam ciddi şekilde daralmıştır. Tarım ve hayvancılığın gerilemesiyle birçok aile göç etmek zorunda kalmış, kadınlar ise üretimden dışlanarak kentlerde güvencesiz işlere yönelmiştir.

Mevsimlik tarım işçileri genel olarak ağır hak ihlallerine maruz kalırken, kadınlar bu ihlalleri daha derin ve katmanlı şekilde yaşamaktadır. Düşük ücret, güvencesizlik ve kötü yaşam koşullarına ek olarak, cinsiyet temelli ayrımcılık, cinsel taciz riski ve ev içi yükler kadınların yaşamını daha da zorlaştırmaktadır.

Kadın emeği hem kırsalda hem kentte görünmez kılınmakta, kadın yoksulluğu giderek artmaktadır. Göçle birlikte birçok kadın, kentlerde en güvencesiz işlerde çalışmakta ya da ev içine hapsedilmektedir. Kırsalda kalan kadınlar ise eşleri mevsimlik işçi olarak şehir dışındayken hem çocuklara hem de üretime tek başına bakmak zorunda kalmakta; hayvan bakımı ve ürün işleme gibi işler üstlenmelerine rağmen sosyal güvence ve düzenli gelirden yoksun kalmaktadır. "Süt sağmak da tarlaya gitmek de emek sayılmıyor" sözleriyle bu durum sıkça dile getirilmektedir.

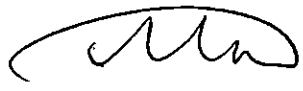
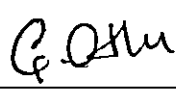
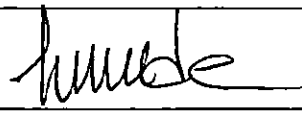
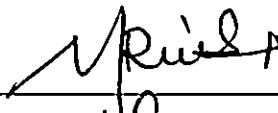
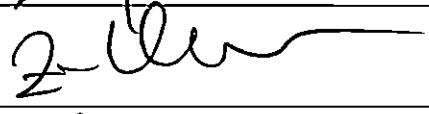
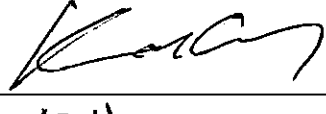
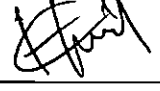
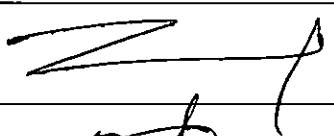
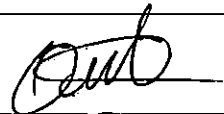
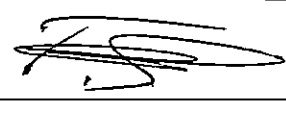
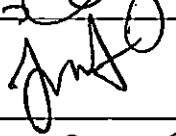
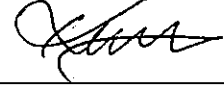
Ayrıca, tarımsal desteklere erişimde anadili engeli, bilgi eksikliği, cinsiyet eşitliğine uygun olmayan uygulamalar ve bürokratik engeller nedeniyle pek çok kadın bu haklardan

faydalanamamaktadır. Bu tablo, bölgedeki binlerce kadının ortak yaşam gerçekliğini yansıtmaktadır.

Sonuç olarak, kadınlar üretimin temel unsuru olmalarına rağmen tarım politikalarının öznesi değil, dışlanan kesimi haline gelmiştir. Kayıt dışılık, sosyal güvencesizlik, üretim araçlarına erişememe, cinsiyet eşitliğini gözetmeyen devlet destekleri ve erkek merkezli kooperatif yapıları kadınların üretimdeki varlığını daha da zayıflatmaktadır.

Kadınların tarım ve hayvancılıktaki üretici rolleri ile karşılaştıkları zorlukların tespiti, sosyal güvenlik sisteminden dışlanmalarının nedenlerinin incelenmesi, tarımsal destek ve kamu kaynaklarına erişim durumlarının değerlendirilmesi, kooperatifleşme olanaklarının araştırılması ve bölgede kadınların yaşadığı çok katmanlı eşitsizliğin giderilmesine yönelik önerilerin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenle, bölge illerinde kadınların tarım ve hayvancılık alanındaki emeğini görünür kılmak, yaşadıkları güncel yapısal ve toplumsal sorunları tespit etmek ve çözüm yolları geliştirmek amacıyla bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15			
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	